

የአካባቢ ኢኖቬሽን መረብ ምንድነው?

የአካባቢ ኢኖቬሽን/ ዕውቀትን ማደስ ማሻሻልና መጠቀም/ መረብ ማለት የተለያዩ በአንድ የጋራ ጥቅም የተሳሰሩ ባለጉዳዮች በአንድነት ሆነው ዕውቀታቸውንና ልምዳቸውን አቀናጅተው ለሰው ልጅ ጥቅም እና የተፈጥሮ ሃብት አጠቃቀም ላይ መሻሻልን ለማምጣት የሚሰሩበት ትስስር ነው። የዚህ ትስስር አስፈላጊነትም በየጊዜው እያደገ የመሄዱ ምክንያት የገበሬ የአካባቢ እና የግብርና ቴክኖሎጂ ቁርጠኝነት ብቻ ሳይሆን ከገበያ ሂደት እና ከአጠቃላይ መርህ/Policy/ ጋር መያያዙ ነው። የተሻሻለ የመሬት እና የውሃ አጠቃቀምን ዘላቂ በሆነ መንገድ ለማስፈን ሰፋ ባለ ሁኔታ የተለያዩ ባለጉዳዮችን ማለትም ከህብረተሰቡ 'ከመንግስት' መንግሥታዊ ካልሆኑ ድርጅቶች 'ከተመራማሪዎች እና ከግል ድርጅቶች' ጋር ተቀናጅቶ መሥራት ያስፈልጋል። ይህ አካሄድ ትዕግሥትን የሚፈልግ ቢሆንም የሚያመጣው ውጤት ዘላቂነት የተሻለ ነው። በኢኖቬሽን መረብ ውስጥ የሚከተሉት ዋና ዋና ጉዳዮች ሊካተቱ ይችላሉ።

የገበያ ትስስርን መፍጠር

በዚህ ትስስር ውስጥ ዋና ባለጉዳዮች ማለትም በገበያው ሂደት ውስጥ እሴት የሚጨምሩ ተዋንያን በጋራ እንዲሰሩ ማቀናጀት ያስፈልጋል። በእሴት ሰንሰለት ውስጥ ያለውን ችግር ለመቅረፍ አምራቶች ግብአት አቅራቢዎች ነጋዴዎች እና ተቆጣጣሪ አካላት አስፈላጊ ናቸው። የችግሮቹ መቀረፍ የጥቅሙ ተጋሪዎችን ማለትም አምራቶችና ገበሬዎችን ለተሻለ ምርት አነሳሽ ይሆናል፣ ገበያ ተኮር ምርትም ይመረታል፣ ኑሮም ይሻሻላል።

የተፈጥሮ ሀብት አጠቃቀም መሻሻል

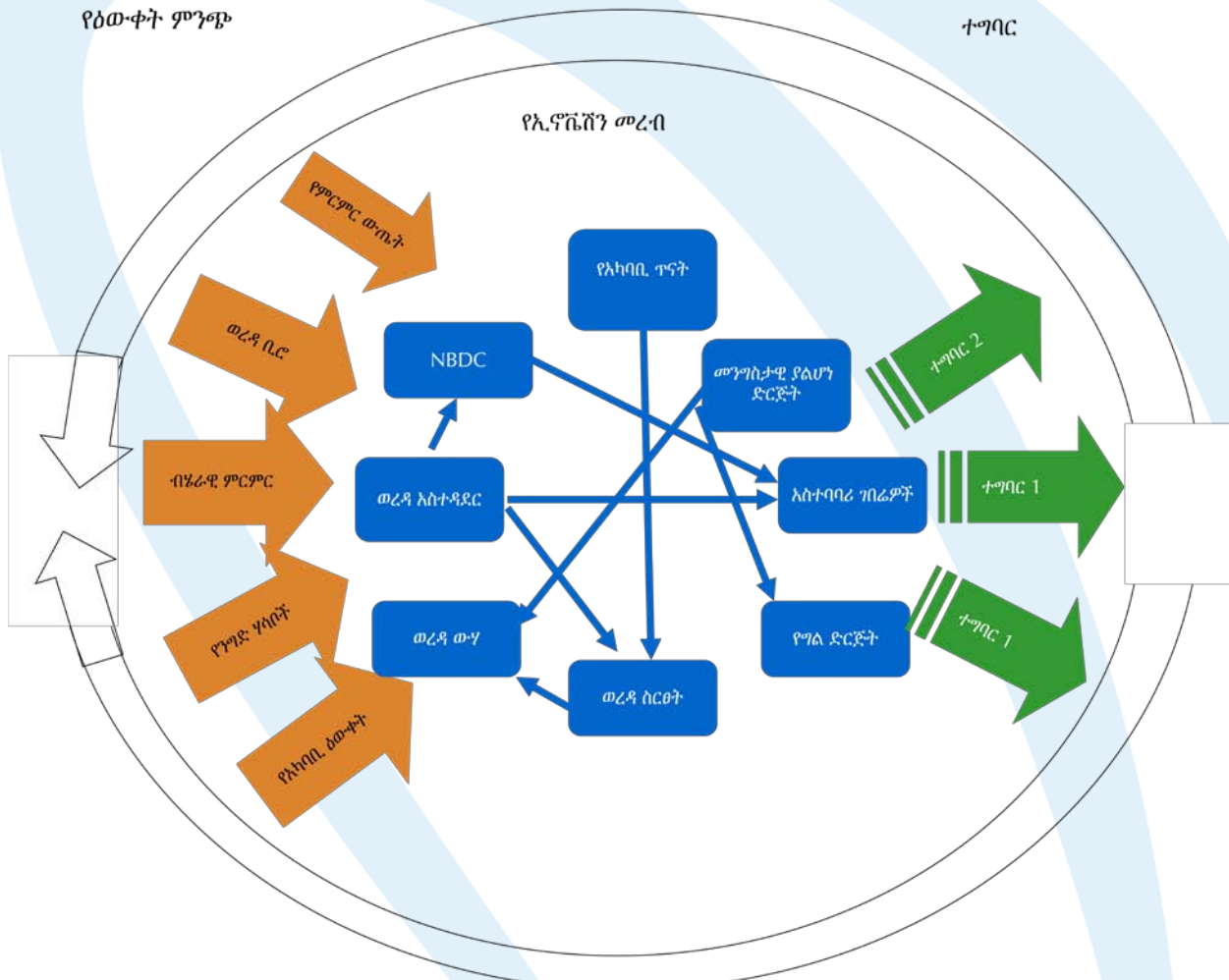
የመሬት እና የውሃ ጉዳይ ሰፋ ያለ መልካዓ ምድርን ያጠቃልላል። የራስጌ መልካዓ ምድር ውሃ አጠቃቀም የግርጌ ቦታዎችን አጠቃቀም ያስተገግጣል። የአነስተኛ መስኖ አጠቃቀም 'የአፈር እና የውሃ ጥበቃ ስራዎች' ብዙ ተጠቃሚዎችን ስለሚያካትት የተቀናጀ አሰራር ያስፈልጋል። የኢኖቬሽን መረብ አሰራር ሰፊ መልካዓ ምድር አቀፍ ስለሆነ ለሁሉም ጠቃሚ መፍትሄ ለማምጣት ይረዳል።

ውይይት እና ተግባርን ማቀናጀት

የተቀናጀ የኢኖቬሽን መረብ ከውይይት መድረክ በላይ ናቸው። ውጤታማ ለመሆን ለገበሬው የተሻሻለ አሰራር ማምጣት አለባቸው። ለምሳሌ የ IFAD የመኖ ሥርጭት ኘሮጀክት በአዳ በርጋ ባለው የኢኖቬሽን መረቡ የከብት መኖ ላይ በማተኮር የተሻሻለ መኖ ጥቅም አሳውቀዋል። ከዚህ ጋር በተያያዘም የተሻሻለ የወተት ምርትም እንዲፈጠር እና የወተት ገበያውም እንዲበረታታ አድርገዋል። ለተሻለ ግንዛቤ fodderadoption.wordpress.com ድረገጽ ይመልከቱ።

የ NBDC ኘሮግራም ባሉት ሶስት የጥናት ጣቢያዎች ማለትም በዲጋቢፎር እና በጀልዱ የኢኖቬሽን መረጃ መረብ እንዲቀርብ መሆኑ ያነቃቃል። በዓመት ከሶስት እስከ አራት ጊዜ ስብሰባዎችን ይሳተፋል። ከዚህም ስብሰባ በወረዳ ደረጃ በግብርና እና በውሃ ላይ የሚሰሩ የመንግስት ድርጅቶችን 'መንግሥታዊ ያልሆኑ ድርጅቶችን' የግል ድርጅቶችን ተመራማሪዎችን 'የህብረተሰቡን ተወካዮች እና ሌሎች የሚመለከታቸው አካላት ይሳተፋሉ። እንደ ጉዳዩ ሥፋት ከወረዳ ውጭ የሆኑ ሌሎች ሊሳተፉ ይችላሉ። ዋና አላማው በጋራ ችግሮችን ለመለየት እና ወደ የተሻለ የመሬት እና የውሃ አጠቃቀም ለመቀየር እና የወደፊት የሥራ ኘላን ዕቅድ ለመንደፍ ነው። እነዚህ የኢኖቬሽን መረቦች በወረዳዎቹ አዳዲስ ግብአቶችን ለመጠቀም የሚያስፈልጋቸውን መውአለ ነዋይ ለመፈለግም መረጃን ያፈልቃሉ። የእነዚህ የአካባቢ ኢኖቬሽን መረቦች ሲያድጉ ብሄራዊ ከሆነው መረብ ጋር እንዲቀናጁ እና የተሻለ የመረጃ ልውውጥ ከሌሎች የጋራ ተጠቃሚዎች ጋር ለማድረግ ይረዳል።

ለዚህም የወረዳዎች መተባበር እና በጋራ ለኢኖቬሽን መረቡ ማደግ መስራት አስፈላጊ ነው። በዚህ ሂደት ውስጥ የ NBDC ተግባር የኢኖቬሽን መረቦቹ እንዲመሠረቱ ማነቃቃት እና እንዴት ተግባራዊ እንደሚሆኑ ማጥናት ነው።

ሥዕል 1: የኢኖቬሽን መረብ የተለያዩ ዕውቀቶችን በተግባር ለመተርጎም ይረዳል፡፡

The Nile Basin Development Challenge /NBDC/ ንግግራም በ CGIAR ስር በሚገኘው Challenge Program on water and Food/CPWF/ ገንዘብ ዕርዳታ የተቀበለበት ነው፡፡ ዋና አላማው በገጠራቱ ኢትዮጵያ ደጋማ ሥፍራዎች መልክዓምድርን መሰረት ያደረ የተሻሻለ ዝናብ ውሃን አጠቃቀም ለማምጣት ነው፡፡ የተቀናጁ አምስት ንግግሮች አሉት፡፡ እነሱም 1. የቀድሞውን መማር 2. የተቀናጁ የዝናብ ውሃ አጠቃቀም ስትራቴጂ መንደፍ 3. የዝናብ ውሃን መሠረት ያደረገ የአጠቃቀም ኢኖቬሽን ስልት ማውጣት 4. በግድብ ውሃ አጠቃቀም ሳቢያ የሚመጡትን ችግሮች መገምገም እና ውጤቱን የሚጠቁም ሥልት መንደፍ 5. የመማሪያ/የመረጃ ልውውጥና የማስተባበሪያ መድረክ በንግግሮች መሃል ማመቻቸት፡፡

የ NBDC ሥራዎች የሚተገበሩት በሚከተሉት አለም አቀፉ ተቋማት ቅንጅት ነው፡፡ International Livestock Research Institute, International Water Management Institute, World Agro forestry Center, Overseas Development Institute, Nile Basin Initiative, Stockholm Environmental Institute, Ethiopian Economic Policy Research Institute, Catholic Relief Services – Ethiopia, Oromia Regional research Institute, Amhara Agriculture Research Institution, Bahir Dar University, Ambo University, Nekemete University, Ministry of Agriculture and Ministry of Water and Energy. ጽሁፍ Alan Duncan (a.duncan@cgiar.org) ለበለጠ መረጃ <http://www.nilebdc.org>